

3.4. ON, KELLE JAOKS PÜÜDA!

Teadlaste Maja loomise käigus oli juba paljukogenud rektoritele ja direktoritele ning TA presidendile ja asepresidendile selge, et organisatsioon, kellel ei ole oma katust pea kohal, ei suuda ellu jääda ainult üksikliikmemaksude varal. Nad leppisidki kokku, et annavad oma asutuste ruume Teadlaste Maja üritusteks tasuta ning lisaks vormistavad asutused kollektiiv- (juriidilise) ehk ühisliikme staatuse vastava liikmemaksu tasumisega. Seda kokkulepet (suuline see ju oligi!) on täidetud tänaseni (üksikute eranditega).

Ainult see lepe ongi võimalikuks teinud Maja kestmise.

Nõukogu ja komisjonide ning direktori töö viljana hakkas kasvama liikmete arv, vormistati ühisliikmeid (tabelis on esimestel ka vormistamise aeg märgitud)

Asutus	Kollektiiv- ehk ühisliige, (ÜL)	Liikmete arv		
		1972	1976	1986
1. TA Ajaloo Instituut	ÜL	23	25	30
2. Autotranspordi Arvutuskeskus		1	1	-
3. Eesti Maaehitusprojekt		1	1	1
4. Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse TUI	ÜL	9	11	22
5. Ehituse TUI	ÜL (17.04.1971)	18	19	27
6. TA Eksperimentaalbioloogia Instituut	ÜL (25.10.1971)	29	30	45
7. Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituut	ÜL	22	29	52
8. Elektritööstuse Planeerimis- ja Juhtimissüsteemide Teadusliku Uurimise ja Projekterimis-Tehnoloogiline Instituut	ÜL (22.11.1972)	17	25	11 (üks sektor läks üle Kül-sse)

Asutus	Kollektiiv- ehk ühisliige, (ÜL)	Liikmete arv		
		1972	1976	1986
9. Kõrgema-ja Keskerihariduse Ministeerium (endine komi- tee)		6	7	6
10. Riiklik Kunstiinstituut	ÜL (22.11.1971)	10	14	11
11. Teaduste Akadeemia Pre- siidium		20	22	22
12. Epidemioloogia, Mikrobio- loogia ja Hügieeni TUI		3	5	15
13. E. Vilde nim. Tallinna Pe- dagoogiline Instituut	ÜL	18	26	41
14. TA Füüsika ja Astronoomia Instituut		2	2	2
15. TA Geoloogia Instituut	ÜL (29.03.1971)	24	25	29
16. Haridusala, Kõrgemate Koolide ja Teaduslike Asu- tuste Töötajate AÜ EV Komitee		1	1	-
17. TA Keele ja Kirjanduse Instituut	ÜL (25.10.1971)	15	14	32
18. TA Keemia Instituut	ÜL	38	41	51
19. TA Küberneetika Instituut	ÜL (22.11.1972)	38	47	71
20. TA Majanduse Instituut	ÜL (29.03.1971)	39	34	70
21. NL TA Majandusmatema- atika Keskinstituudi Eesti Fi- liaal	ÜL (22.11.1971)	13	13	Ühenda- ti MI-ga
22. Parteiajaloo Instituut		4	-	-
23. Pedagoogika TUI		8	8	11
24. Projekteerimisinstituut EKE Projekt		3	6	-

Asutus	Kollektiiv- ehk ühisliige, (ÜL)	Liikmete arv		
		1972	1976	1986
25. Riikliku Autoklaavse Sili- kaatbetooni Teadusliku Uurimise ja Projekteerimise Instituut	ÜL	20	19	26
26. TA Zooloogia ja Botaanika Instituut		4	6	2
27. TA Tallinna Botaanikaaed	ÜL	5	7	15
28. TPI kokku, sh	ÜL (22.12.1970)	101	143	178
– Administratsioon		5	13	11
– Ühiskonnateaduste kateed- rid		9	11	6
– Üldteoreetiliste õppeainete kateedrid		9	11	21
– Energeetikateaduskond		15	24	34
– Elektrotehnika teaduskond		10	9	14
– Mehaanikateaduskond		6	7	9
– Keemiateaduskond		20	30	30
– Ehitusteaduskond		11	16	25
– Majandusteaduskond		16	22	23
29. Tallinna Riiklik Konservaa- toorium		15	15	17
30. Tartu Riiklik Ülikool		1	1	2
31. TA Spetsiaalne Konstruee- rimisbüroo		4	5	12
32. TA Teaduslik Raamatukogu		12	13	23
33. TA Termofüüsika ja Elekt- rofüüsika Instituut	ÜL	17	22	33
34. Vabariiklik Restaureerimis- valitsus		11	7	4
35. Üleliidulise Kaubanduskon- junkturi TUI Eesti Filiaal	ÜL	3	3	6
KOKKU		560	634	867

Tabelist nähtub, et lühikese ajaga, Maja põhikirja kinnitamisest, kolme aasta jooksul, oli asutajaliikmete kõrvale tulnud ligi pool tuhat inimest: arvel oli juba 560 üksikliiget. Kollektiiv- ehk juriidilisi ehk ühisliikmeid oli 1972. a kümme. Üksikliikmeid oli ka Tõraverest ja Tartust. Instituudid ja kõrgkoolid olid sel ajal jagatud 13 süsteemi vahel, arvukalt olid esindatud Teaduste Akadeemia ja Kõrghariduse Komitee (hiljem ministeerium). Siit saab veelgi selgemaks, miks peeti meil vajalikuks Teadlaste Maja kui tollase teadlasi ja õppejõude ühendava organisatsiooni loomist.

Mõnigi nimistus toodud instituut käis oma plaane kooskõlastamas ja aru andmas otse Moskvast, sest Eestis tal polnudki nn kõrgemalseisvat organit.

Eesti teadlaste ja õppejõudude omavaheliste sidemete loomine ja tugevdamine oli hädavajalik, et panna neid üheskoos arutama Eesti olude ja tuleviku üle, et teadlasi ja õppejõude omavahel tuttavaks teha ja huvi äratada ühiste tegemiste vastu. Maja põhikirja nüüd uuesti üle lugedes saab selgeks ja sügavama tähenduse mõnigi esmapilgul tavalisena ning kergelt võetud rida.

1976. aastaks, kui Majal olid täis saanud juba esimesed kümme tegevusaastat, oli liikmete arv nelja aastaga tõusnud saja võrra, sh oli kolmandik juurde tulnuist kolmes tegusas organisatsioonis.

36. TA Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	ÜL	22	24
37. Infoinstituut	ÜL	4	32
38. Plaanikomitee TUI Labor (hiljem Plaaniinstituut)	ÜL	8	22

Kokku oli 1976. aastal Majas liikmeid 661, kellest mehi 431, naisi 230; teadusliku kraadiga oli 468 liiget sh 54 doktorikraadiga. Liikmeks astumisel olid paljud märkinud aktiivse kaasalöömise soovi, ka korraldajana:

- Daamidekomisjonis – 61;
- Diskussioonikomisjonis – 78;
- Kultuurikomisjonis – 118;
- Linnanduskomisjonis – 8;
- Spordikomisjonis – 114.

Just nende seast leitigi asjalikud, võib öelda ka ennastsalgavad korraldajad, sest kõike tehakse ju tasu saamata, ainult aitäh eest.

Maja 20. aastapäevaks (1986) olid liikmete read veelgi täienenud ja asutuste arv kasvanud. Üksikliikmeid oli 1022.

39. Algoritm	ÜL	10
40. Desintegraator	ÜL	11
41. ETKVL Arvutuskeskus	ÜL	17
42. Juhtide Kvalifikatsiooni Tõstmise Instituut	ÜL	12
43. Teenindusministeeriumi Projekteerimise ja Tehnoloogia Instituut		10
44. Üleliidulise Rakendusgeofüüsika TUI Eesti Filiaal		7
45. Vabariiklik Õpetajate Täiendusinstituut		6
46. Kohtuekspertiisi TUI Labor		3
47. Läänemere Kalamajanduse TUI		2

Üksikute liikmetega olid esindatud veel ka Lahemaa Rahvuspark, Ühing „Teadus”, EKE Tehnokeskus, Looduskaitse Selts, EPA jt.

Liikmete arv suurenes ka edaspidi, jõudes 1989. aastal 1044-ni, juuriidiliste liikmete arv jäi samaks.

Riigi üleminekuaastatest alates hakkas liikmeskond kahanema: 1997. a oli veel 740 liiget, uude aastatuhandesse astus Maja 8 ühis- ja 536 üksikliikmaga. Teadusreformi käigus vähenes teadlaste arv ja lakkas olemast TA instituutide süsteem, mis on liikmete arvu vähenemise peamisi põhjusi.